

som er trykket af de stedlige Forhold, saa er det Arbejdsclassen, og den bliver i særdeleshed trykket derved, at den maa betale sine Fornødenheder meget dyrt. Det er jo Tilfældet, at den, der nu ikke kan kjøbe mere end en Pøgel Brændevin, maa give 5 à 6 Skilling derfor, medens Potten koster en Mark og saa fremdeles, og saaledes gaaer det i alle Forhold. Medens den, der kan kjøbe en lidt større Qvantitet, kan faae sine Fornødenheder til en nogenlunde rimelig Priis, er Arbejdsmanden i Reglen saaledes stillet, at han maa rette sig efter — jeg havde nær sagt — den Velvillie, vedkommende Kjøbmand vil vise ham, thi i Reglen maa han tage paa Credit hele Ugen igjennem, og naar han saa skal betale Loverdagasten, saa er Regningen undertiden ublu høj, kan jeg gjerne sige. Det er derfor min Overbeviisning, at der kunde spares ganske overordentlig meget, naar Arbejdsclassen kunde oprette saadanne Forbrugsforeninger. Vi have f. Ex. i den Commune, hvor jeg er fra, 3 Kjøbmand, og jeg er overbevist om, at hver af dem har en Indtægt af 1000 Rd. om Aaret. Jeg troer nu, at de have Størstedelen af denne Indtægt netop fra Emaafolk og Arbejdsfolk, men lader os sætte, at de kun have Halvdelen eller Trediedelen af denne Indtægt af Arbejdsclassen, saa er det dog alligevel en betydelig Sum, som disse Mænd saaledes tjene. Ganske vist grunde de sig derved en Existentis, men man vil dog ikke forlange, at den Enkelte netop skal have en Berettigelse til at leve paa de Andres Beskøftning, om jeg maa bruge et saadant Udtryk. Det er disse Betragtninger, der foranledige mig til at gaae i den modsatte Retning af det omtalte Vædringsforslag. Den ærede foregaaende Taler bemærkede, at Forbrugsforeningens Virksomhed er den samme som en Detailist, men denne Betragtning forekommer mig ikke at være ganske rigtig, thi en Detailist eller Kjøbmand, der nedsetter sig, har den Opgave ved Handelen at grunde sig en Existentis, saa at han kan leve deraf, men

Forbrugsforeningens Opgave er kun at indkjøbe i Fællesskab for at faae billigere Varer. En ganske anden Sag er det, naar Forbrugsforeningen vilde udstrække sin Virksomhed til virkelig offentlig Udsalg, saa at Folk kunde kjøbe Brændevin der ligesom paa et offentligt Sted; i saa Fald vilde det være uretfærdigt at favorisere Forbrugsforeningerne fremfor de Enkelte, men der kan kun være Tale om at tillade en saadan Forening at indkjøbe Varer i Fællesskab og dele eller udsælge dem, om man vil, til selve Foreningens Medlemmer. Selv om der ved en enkelt Leilighed skulde finde en Overstridelse Sted, saa maa det nærmest paahvile de stedlige Vyrigheder at have Tilsyn med, at saadan ulovlig Handel ikke foregaaer. Jeg kan heller ikke billige den Tanke, at en saadan Forening egentlig kunde forvandles til en Slags Kro, hvis Vædringsforslaget under Nr. 16 ikke vedtages. Jeg troer ikke, at der er nogen Fare derfor, thi det ligger jo slet ikke i Forbrugsforeningernes Interesse at faae Andre end netop Foreningens Medlemmer til at besøge deres Udsalgssteder. Det er ganske vist, at der horer nogen Kraft ogsaa i pecuniær Henseende til at sætte Forbrugsforeninger i Gang, der maa laade være Interesse for Sagen og tillige Midler til at begynde med, og naar saa Andre ville have en lille Smule Fordeel af det, som Forbrugsforeningerne have offret, saa synes jeg, at det maatte ligge i selve Forbrugsforeningens Interesse at afvise enhver saadan Besøgende, der uden Berettigelse kom for at kjøbe Noget i Forbrugsforeningens Udsalg. Det er altsaa, som jeg har udtalt, min Overbeviisning, at det vil være meget uheldigt for den arbejdende Klasse i Landet, hvis dette Vædringsforslag skulde blive vedtaget, thi det er efter min Mening endnu paa mange Steder besværligt nok at faae Folk til at indsee, at der virkelig kan være Fordeel forbunden med at oprette Forbrugsforeninger; men lægges der saadanne Hindringer i veien som de, at de skulle løse Næringsbevist og spare Stat